

Sarajevo, 21.09.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
14.09.2020.- 18.09.2020.

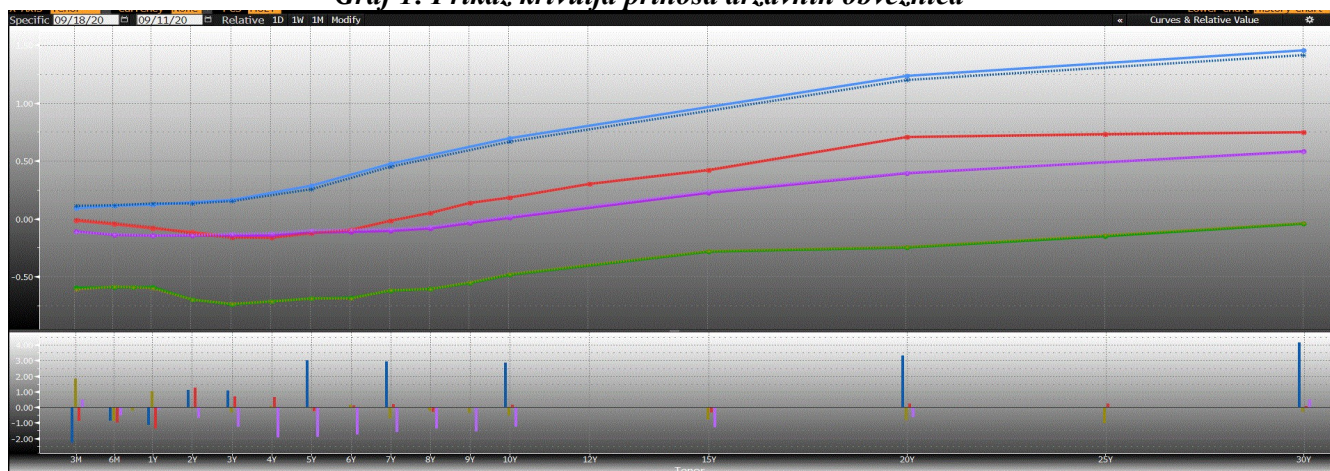
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	11.9.20	-	18.9.20		11.9.20	-	18.9.20		11.9.20	-	18.9.20		11.9.20	-	18.9.20	
2 godine	-0,68	-	-0,68	→	0,13	-	0,14	↗	-0,13	-	-0,11	↗	-0,12	-	-0,14	↘
5 godina	-0,69	-	-0,69	→	0,25	-	0,28	↗	-0,12	-	-0,13	↘	-0,10	-	-0,11	↘
10 godina	-0,48	-	-0,49	↘	0,67	-	0,69	↗	0,18	-	0,18	→	0,03	-	0,02	↘

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	11.9.20	-	18.9.20	
3 mjeseca	-0,582	-	-0,567	↗
6 mjeseci	-0,585	-	-0,594	↘
1 godina	-0,580	-	-0,570	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 18.09.2020. godine (pune linije) i 11.09.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

OECD je objavio nove prognoze prema kojima se očekuje da ekonomski pad neće biti toliko oštar kako se ranije očekivalo, ali i da oporavak gubi na snazi. Za globalnu ekonomiju OECD predviđa pad od 4,5% u tekućoj godini (manje od 6% koliko je očekivano u lipnju). Veće revizije prognoza su urađene za SAD, eurozonu, kao i Kinu.

EUROZONA

Promatrano na tjednoj razini, prinosi sigurnijih obveznica eurozone su uglavnom zabilježili blagi pad. Prinosi francuskih obveznica kraćeg i srednjeg roka dospelja su zabilježili izraženiji pad od oko 3 bazna boda, a prinosi španjolskih obveznica za 3 do 4 bazna bodova. Najveće smanjenje od 2 do 8 baznih bodova zabilježili su prinosi italijanskih obveznica.

Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da ECB ne vidi bilo kakvo postojanje indikacija da politika kamatnih stopa dostiže donje razine te da ostaje zadovoljan sa smjernicama o budućim kretanjima kamatnih stopa. Što se tiče aprecijacije eura, Lane je izjavio da to ima „kompenzacijski pritisak“ u smislu

utjecaja na output i dinamiku inflacije te da je donekle utjecalo na pad projektirane inflacije. Član IV ECB Schnabel je izjavila da ECB nastavlja da pažljivo prati dolazeće informacije, uključujući i događanja oko deviznog tečaja, a član UV De Cos da ECB mora ostati fleksibilna vezano za pitanje kupovina obveznica, te da snažniji euro može da ima negativne učinke po izvoz, kao i da će ECB definitivno nastaviti da prati tečaj eura. Dodao je i da se ne mogu isključiti dodatne stimulativne mjere, te da je ECB u mogućnosti da prilagodi sve instrumente po potrebi. U međuvremenu, objavljeni su finalni podaci za kolovoz prema kojima je stopa inflacije u eurozoni zabilježila razinu do -0,2%, što je prvi put od polovice 2016. godine da se nalazi u negativnom teritoriju. U istom mjesecu je zabilježen i snažan pad temeljne inflacije, koja isključuje cijene volatilnih proizvoda, te je ista iznosila rekordno niskih 0,4%.

Ministar financija Francuske je izjavio da će u dolazećim danima biti objavljene povećane ekonomske prognoze za Francusku, a posljednje ukazuju na kontrakciju od 11%. Središnja banka Francuske sada očekuje da će kontrakcija ekonomije iznositi 8,7%, što je revidirano u odnosu na prethodne prognoze od -10,3%. Također, Ministarstvo financija Njemačke je priopćilo da očekuje nastavak oporavka ekonomije zemlje u ostatku 2020. godine od krize izazvane pandemijom, da će vjerojatno bilježiti oštar rast u trećem tromjesečju, ali i da vjerojatno neće prije 2022. godine dostići razinu prije ove krize. Prema nepotvrđenim informacijama, ministar financija Njemačke Scholz planira da poveća dug zemlje za oko 100 milijardi EUR u sljedećoj godini kako bi se održala borba Njemačke s pandemijom. Navedeno ukazuje na spremnost Berlina da poveća kreditiranja, a nakon što je početkom mjeseca Reuters objavio da se razmatra povećanje duga od najmanje 80 milijardi EUR za proračun 2021. godine.

Krajem proteklog tjedna Francuska, Njemačka i još neke članice eurozone su objavile podatke o ponovnom rastu broja zaraženih koronavirusom, dok su u nekim članicama dostignuti najveći brojevi slučajeva od zatvaranja tržišta koji se dogodio u svibnju. Ovakvi podaci ukazuju na rizik od mogućnosti ponovnog zatvaranja tržišta. ECB je započela reviziju glavne „alatke“ za borbu protiv krize izazvane pandemijom, što neki od glavnih kreatora monetarne politike smatraju da bi moglo da vodi spornim promjenama drugih programa kupovina ove institucije. Očekivanja nekih ekonomista su da bi već u prosincu ECB mogla donijeti odluku da poveća PEPP program za dodatnih 500 milijardi EUR, koji već sada iznosi 1,35 bilijuna EUR.

Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga S&P je potvrdila kreditni rejting Španjolske (A), ali je smanjila izgleda rejtinga na „negativan“ sa „stabilan“. Priopćeno je da se odgovor zemlje, na rastuće ekonomske i fiskalne izazove, nalazi pod rizikom političke fragmentacije i slabosti reformi.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomske pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	SRPANJ	-8,1%	-7,7%	-12,0%
2.	Bilanca tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	SRPANJ	-	16,6	20,7
3.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR)	SRPANJ	19,3	20,3	16,0
4.	Trgovinska bilanca – Italija (u milijardama EUR)	SRPANJ	-	9,69	6,23
5.	Stopa inflacije – EZ	KOLOVOZ	-0,2%	-0,2%	0,4%
6.	Temeljna stopa inflacije – EZ	KOLOVOZ	0,4%	0,4%	1,2%
7.	Stopa inflacije – Francuska	KOLOVOZ	0,2%	0,2%	0,9%
8.	Stopa inflacije – Finska	KOLOVOZ	-	0,2%	0,6%
9.	Stopa inflacije – Austrija	KOLOVOZ	-	1,4%	1,7%
10.	Stopa inflacije – Italija	KOLOVOZ	-0,5%	-0,5%	0,8%
11.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	SRPANJ	-	-3,8%	-4,8%
12.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska	KOLOVOZ	4,7%	4,6%	4,5%
13.	ZEI indeks povj. investitora (za 6 mjeseci) – Njemačka	RUJAN	69,5	77,4	71,5
14.	Indeks poslovnog povjerenja – Francuska	KOLOVOZ	100	106	99
15.	Obujam maloprodaje – Finska (final.)	SRPANJ	4,1%	4,5%	7,1%
16.	Javni dug Italija (u milijardama EUR)	SRPANJ	-	2.560,5	2.530,6
17.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G)	SRPANJ	-	-7,2%	-11,6%
18.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	SRPANJ	-	-8,1%	-16,4%

SAD

Tijekom proteklog tjedna održana je sjednica FOMC-a na kojoj nije došlo do promjena u visini referentne kamatne stope te je priopćeno da se kamatne stope neće povećavati do kraja 2023. godine, što ukazuje na to da Fed neće pooštravati monetarnu politiku sve dok inflacija neko vrijeme ne bude iznad 2%. FOMC je, također, ažurirao buduće smjernice monetarne politike kako bi iste uskladio sa skorijim promjenama u smislu praćenja, odnosno targetiranja prosječne inflacije. Predsjednik Fed-a Powell je izjavio da se ovaj okvir mora podržati akcijama koje će biti poduzimane, te dodao kako smatra da je upravo sada dobro da se načini prvi korak ka tome. Powell je dodao da će vjerojatno biti potrebni dodatni fiskalni stimulansi. Također, Powell je istaknuo da oko 11 milijuna ljudi i dalje ne ide na posao i da je značajan broj ovih ljudi upravo u industrijama koje se bore s preživljavanjem. Predsjednik Trump ohrabruje Kongres na veću podršku od 1,5 bilijuna USD, što je prijedlog na kojem su radile obje stranke, ali su čelnici republikanaca isti odbili. Demokrate insistiraju na većem paketu podrške u visini od 2 bilijuna USD, dok republikanci traže da program bude otprilike pola te sume.

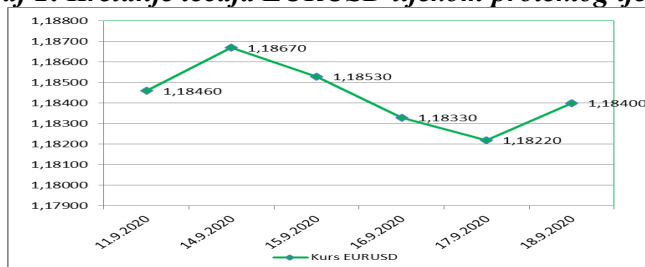
Ekonomisti s Wall Streeta smatraju da bi oporavak SAD mogao biti slabiji i više neravnomjeran ukoliko Kongres i Bijela kuća ne uspiju da se dogovore oko nove runde fiskalnih stimulansa. Posljednjih tjedana pojačane su neizvjesnosti vezano za postizanje ovog sporazuma prije predsjedničkih izbora u studenome, kojim bi se u ekonomiju ubrizgalo dodatnih 1 bilijun USD kroz izravne uplate kućanstvima, jačanje pomoći za nezaposlenost te pomoć malim biznisima, državama i lokalnim vladama.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Industrijska proizvodnja (M/M)	KOLOVOZ	1,0%	0,4%	3,5%
2.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	11. RUJNA	-	-2,5%	2,9%
3.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	12. RUJNA	850.000	860.000	893.000
4.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	5. RUJNA	13.000.000	12.628.000	13.544.000
5.	Indeks započetih kuća (M/M)	KOLOVOZ	-0,6%	-5,1%	17,9%
6.	Povjerenje potrošača Sveuč. Mičigen P	RUJAN	75,0	78,9	74,1

USD je aprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURUSD zabilježio pad s razine od 1,18460 na razinu od 1,18400.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna održana je sjednica MPC BoE na kojoj nije došlo do promjena u monetarnoj politici koju trenutačno primjenjuje BoE. Referentna kamatna stopa je zadržana na razini od 0,10%, dok je program kvantitativnih olakšica, također, zadržan na razini od 745 milijardi GBP. U priopćenju nakon sjednice navedeno je da su skoriji ekonomski podaci bili blago bolji nego što se predviđalo za kolovoz, iako je, s obzirom na rizike, još uvijek nejasno koliko su ovi podaci informativni vezano za pitanje budućeg oporavka ekonomije. Također, priopćeno je da će MPC nastaviti da pažljivo prati situaciju te će biti spreman da prilagođava monetarnu politiku u skladu sa zadacima. Iz BoE je priopćeno da je MPC upoznat s planovima istraživanja o tome kako negativne kamatne stope mogu biti učinkovito implementirane ukoliko to u nekom razdoblju tijekom trajanja niskih kamatnih stopa očekivanja za inflaciju i output pokažu kao potrebno. Ministar financija Sunak insistira na tome da se zatvori šema privremeno obustavljenog rada do kraja narednog mjeseca, ali je u ovom tjednu

nagovijestio da bi mogao da uvede nove mjere sa ciljem zaštite zaposlenosti i tom prilikom je istaknuo da bi koristio kreativne načine da pomogne ljudima u zadržavanju njihovih radnih mjesta. Što se tiče Brexita, kandidat demokrata za predsjednika SAD Biden je upozorio Veliku Britaniju da mora poštovati sporazum koji obuhvaća Sjevernu Irsku i kojim se ova zemlja povlači iz EU, jer u suprotnom neće biti trgovinskog sporazuma sa SAD.

Bivši premijer Velike Britanije Cameron postao je treći bivši premijer iz reda Konzervativne partije koji je izrazio uznemirenost zbog prijedloga sadašnjeg premijera Johnsona da prekrši međunarodni zakon jednostranim preoblikovanjem dijela sporazuma o Brexitu te je iznio sumnje u vezi s tom idejom.

Očekuje se da će ministar financija Sunak u ovom tjednu predstaviti plan za produženje četvrte šeme kreditiranja putem koje je već omogućeno 53 milijarde funti kompanijama kroz garancije vlade, u znak da su nove mjere podrške potrebne kako bi se spriječio kolaps u kompanijama i masovni gubitak poslova. Unutar ovoga plana, sve šeme poslovnog kreditiranja će biti produžene do kraja studenoga, dok će banakama biti omogućeno da procesuiraju kredite do kraja godine.

Gradonačelnik Londona Khan je u nedelju razgovarao s ministrima o mogućnostima novih ograničenja u glavnom gradu. Premijer Johnson je izjavio da želi da izbjegne nacionalno zatvaranje te se složio sa Sunakom da, barem za sada, restrikcije treba da budu usmjerene ka smanjenju socijalne interakcije radije nego na zatvaranje biznisa.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	KOLOVOZ	-	73.700	69.900
2.	Prosječne tjedne zarade	SRPANJ	-1,3%	-1,0%	-1,2%
3.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	SRPANJ	4,1%	4,1%	3,9%
4.	Inflacija (G/G)	KOLOVOZ	0,0%	0,2%	1,0%
5.	PPI ulazne cijene u proizvodnju (G/G)	KOLOVOZ	-5,3%	-5,8%	-5,7%
6.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	KOLOVOZ	-0,7%	-0,9%	-0,9%
7.	Maloprodaja (G/G)	KOLOVOZ	2,7%	2,8%	1,4%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad s razine od 0,92580 na razinu od 0,91667, dok je tečaj GBPUSD povećan s razine od 1,2796 na razinu od 1,2917.

JAPAN

Kao što je bilo i očekivano, partija Liberalnih demokrata izabrala je donedavnog tajnika kabineta Yoshihide Suga za nasljednika Abea na čelu ove partije. To mu je omogućilo da ga Parlament nakon toga i zvanično izabere za premijera. Suga je tako postao novi premijer zemlje prvi put nakon skoro osam godina. Očekuje se da će Suga nastaviti da zagovara istu politiku kao i Abe, što podrazumijeva uvođenje neophodnih investicija kako bi se povratila snažna ekonomija.

BoJ je u skladu s očekivanjima zadržala nepromijenjenu referentu kamatnu stopu od -0,1%, dok je ciljana razina prinosa desetogodišnjih obveznica i dalje oko 0,0%. BoJ je prvi put od izbijanja pandemije blago povećala izgleda za ekonomiju Japana te zadržala nepromijenjene smjernice o budućim kamatnim stopama, a cilj inflacije od 2% je još uvijek aktualan s trenutačnim okvirom monetarne politike. Ovo je nakon sjednice potvrdio guverner BoJ Kuroda te izjavio da će se nastaviti s naporima dostizanja ciljane razine inflacije od 2%, kao i da će BoJ i dalje blisko da koordinira s novom vladom na čelu s premijerom Sugom, kako bi se pandemijom pogođena ekonomija izvukla iz recesije. Nakon sjednice su objavljeni podaci o inflaciji u kolovozu, a prema kojima je nastavljen pad iste. Posebno, temeljna stopa inflacije, koja isključuje volatilne cijene hrane, u istom razdoblju je zabilježila negativnu razinu od -0,4%, dok je u prethodnom mjesecu iznosila 0,0% te je zabilježila najbrži pad u posljednje skoro četiri godine. Ovi podaci dolaze neposredno nakon što je guverner BoJ Kuroda izjavio da se prilikom vođenja politike neće samo pratiti trend cijena, već i rast radnih mjesta, što predstavlja signal da je moguće povećanje stimulativnih mjera ukoliko pad zaposlenosti poveća rizik od deflacije. Ministar financija Aso je izjavio da će nastaviti da usko surađuje s Kurodom u vođenju ekonomije te da su monetarne olakšice BoJ imale pozitivne učinke na ekonomiju.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno
					razdoblje
1.	Industrijska proizvodnja – (G/G) final.	SRPANJ	-16,1%	-15,5%	-18,2%
2.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	KOLOVOZ	-15,0	248,3	10,9
3.	Izvoz (G/G)	KOLOVOZ	-16,1%	-14,8%	-19,2%
4.	Uvoz (G/G)	KOLOVOZ	-17,8%	-20,8%	-22,3%
5.	Indeks tercijarne industrije	SRPANJ	0,5%	-0,5%	9,0%
6.	Stopa inflacije	KOLOVOZ	0,2%	0,2%	0,3%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURJPY zabilježio pad s razine od 125,76 na razinu od 123,83. JPY je aprecirao i u odnosu na USD te je tečaj USDJPY zabilježio pad s razine od 106,16 na razinu od 104,57.

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 37,33 USD (31,51 EUR).

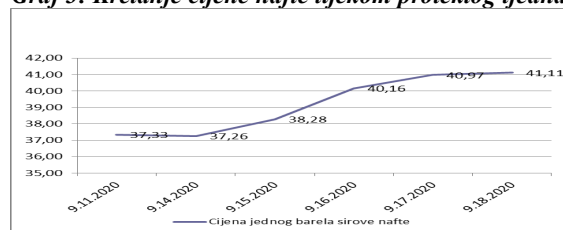
Prema mjesečnom izvješću OPEC-a, ekonomski udarac od pandemije će naštetiti globalnoj energetskej potražnji snažnije i trajat će duže nego što je ranije očekivano. OPEC sada očekuje da će potražnja za naftom biti smanjena za 9,5 milijuna barela na dnevnoj razini te da će zabilježiti pad od 9,5% u odnosu na prošlu godinu. Početkom tjedna cijena nafte je počela da bilježi blagi rast, ali su očekivanja sporijeg od ranije očekivanog rasta tražnje za naftom na globalnoj razini pod utjecajem koronavirusa imala ograničavajući utjecaj na dalji rast cijene. Sredinom tjedna cijena nafte je nastavila rast jer je uragan zatvorio offshore proizvodnju SAD, dok su podaci o stanju zaliha nafte pokazali da je došlo do njihovog neočekivanog smanjenja.

Komisija koja djeluje unutar OPEC+ će revidirati interne dokumente koji upozoravaju na to da rast broja slučajeva zaraze Covid19 u nekim zemljama može smanjiti tražnju za naftom usprkos znakovima ekonomskog oporavka i početnim naznakama pada zaliha nafte, kako je navedeno u izvješću u koje je uvid imao Reuters.

U petak je libijski zapovjednik Khalifa Haftar izjavio da će biti ukinuta blokada izvoza libijske nafte koja postoji od siječnja. To znači da će se dnevno na tržištu naći dodatnih do 1,2 milijuna barela, čak i u slučaju da OPEC+ bude usmjeren ka obuzdavanju proizvodnje nafte. Ove vijesti su imale značajniji utjecaj tijekom trgovanja nakon vikenda (21. rujna), kada je cijena nafte počela da bilježi smanjenje.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 41,11 USD (34,72 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 10,13%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.940,55 USD (1.683,15 EUR).

Tijekom 2020. godine cijena zlata je povećana za skoro 30%, što ga čini jednom od aktiva s najboljim performansama. Cijena ovog plemenitog metala je povećana pod utjecajem pandemije i straha od recesije koji su pojačali tražnju za sigurnim investicijama. Također, snažni monetarni stimulansi globalnih središnjih banaka pojačali su zabrinutost zbog inflacije, što je pojačalo tražnju za zlatom.

Početkom tjedna cijena zlata je bilježila rast pod utjecajem deprecijacije USD i očekivanja da će FOMC, na sastanku koji je održan u proteklom tjednu, ponoviti pesimistički stav o pitanju monetarne politike. Ove okolnosti su utjecale na to da se cijena zlata približi najvećoj razini koja je zabilježena u posljednja dva tjedna. Nakon što je u srijedu završena sjednica FOMC-a, na kojoj nije došlo do promjena u visini referentne kamatne stope te je priopćeno da se kamatne stope neće povećavati do kraja 2023. godine, što ukazuje na to da Fed neće pooštravati monetarnu politiku sve dok inflacija neko vrijeme ne bude iznad 2%, došlo je do rasta cijene zlata. Već narednog dana, u četvrtak, dolazi do aprecijacije dolara što se odražava na pad cijene ovog plemenitog metala. Također, investitori su bili pod utjecajem očekivanja oko daljeg širenja zaraze Covid19 te su smanjili s investicijama u zlato, što se odrazilo na pad cijene. U petak je ponovo došlo do slabljenja USD, dok su prinosi SAD smanjeni, a što je utjecalo na blagi rast cijene zlata.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.950,86 USD (1.647,69 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 0,53%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

